

IV b 1
Hassel
Festskrif

FREDRIKA BREMERS MINNE

vid

Konstnärsgillet's Årsfest i Helsingfors

den 5 Februari 1866.

Plats för Idéerna! Plats för de höga,
Friborna tankar, som i verdens natt
Likt gnistor tändas för vårt skumma öga
Och alstra, lyfta, värma, lysa gladt!
De äro frön, af tidens stormar drifna,
De fatta rot, de spränga klippans barm,
De smälta isarna, och dagen randas varm
För de förtryckta, sorgsna, glömda, öfvergifna.

Hur länge bar ej *Qvinnan* utan klagan
Sin ärfta lott, att, skonslöst kysst ihjäl,
För mannens blick, som elfvorna i sagan,
Ha tusende behag, — men ingen själ!
Än smickrad, firad, än förtrampad, bruten,
Än vettlös, sysslolös i glitter gömd,
Än släpande sitt ok, till taeklös möda dömd,
Var hon från handlingen, från tanken utesluten.

Då kom Idén, — då föll en klarnad strimma
Af kristendomens ljus på *Qvinnans* stig.
Stå upp! — ljud ordet. — Slagen är din timma,
Och halfva menskligheten tillhör dig! —
Stum, tyngd af kedjor, tyngd af diademer,
Förnam den fångna denna starka röst:

En själ bär äfven du, o Qvinna, i ditt bröst!
— Och ordet tog gestalt och vardt *Fredrika Bremer*.

Hvem var hon? Verlden vet. Den frusna tåren
Af vinterskyn begråter henne nu.
Hon var en ringa qvinna. Ädelboren
I verldens mening var hon icke ju;
Ej ung, ej skön, ej rik med guld på äne.
Doek fanns i nord en qvinna ej som hon;
Doek stego furstarne med aktning från sin thron,
Att trycka hennes hand, och folken hörde henne.

När mången qväll hon sågs i tysthet smyga
Att läka sår, dem alla andra glömt,
Hvem visste då, att sig i denna blyga,
Förvissnade gestalt en ande gömt,
Som, mäktig att millioners hjertan vinna,
Trygg kunnat sluta verlden i sin famn,
Om ej hon aktat mer, än glansen af sitt namn,
Sin storhet framför allt, att endast vara qvinna!

Det innersta, det högsta uti lifvet,
Frid, sanning, kärlek, Gud och mensklighet,
Var ursprungsordet, som blef henne gifvet,
Och hennes ryktes enkla hemlighet.
Men hvar hon gick, i hennes väg förmäten
Stod fördomen i jättehög gestalt;
Hvart hon i verlden såg, var Mannen ensam allt,
Och Qvinnan, lifvets doft och hjerta, var förgäten.

Då drog hon ut, — drog fjerran öfver hafven,
Att leta uti mensklighetens barm
Hvar nyckeln, den fördolda, låg begrafven
Till Qvinnans öde. — Och idén fick arm,
Idén fick lif, gick ut att fanan bära
För Qvinnans rätt. Och den har fattat rot;
Snart, snart finns ej en makt, som står den mer emot. —
Det var Fredrika Bremers kallelse och ära!